

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Η απομάκρυνση του Κ. Καραμανλή αποτελεί μια μεγάλης σημασίας καμπή στα πολιτικά μας πράγματα. Κι αυτό, όχι μόνο γιατί «τέθηκε εκτός μάχης» μια προσωπικότητα που για δεκαετίες δέσποζε στο χώρο της δεξιάς, αλλά κυρίως γιατί η απόφαση αυτή έβαλε τη χώρα σε διαφορετική τροχιά απ' αυτή που είχε προδιαγράψει ο εκλογικός νόμος του ΠΑΣΟΚ.

Ενώ τα πάντα έδειχναν ότι βαδίζαμε στην καθιέρωση ενός δικομματικού συστήματος κάτω από την υψηλή εποπτεία και τον έλεγχο του πρώην προέδρου της δημοκρατίας, η απόφαση της 9ης Μαρτίου ανέτρεψε το σκηνικό. Οι πολιτικές ισορροπίες που διαμορφώθηκαν το 1974 και ίσχυσαν μέχρι το 1981 – και με διαφορετική μορφή μέχρι πρόσφατα – κατέρρευσαν.

Η στροφή του Α. Παπανδρέου ματαίωσε την προοπτική μιας επιτηρούμενης απρόσκοπτης εναλλαγής στην κυβέρνηση των δύο μεγάλων κομμάτων και μέσω αυτής της διαδικασίας μια ενδεχόμενη ακύρωση των όποιων ριζοσπαστικών σημείων της πολιτικής του ΠΑΣΟΚ. Και την ματαίωσε γιατί θρυμματίστηκε ο μηχανισμός εν δυνάμει ελέγχου και δέσμευσης της κυβέρνησης Παπανδρέου, έτσι όπως αυτός εμορφοποιείτο στις υπερεξουσίες του Κ. Καραμανλή.

Είναι απαραίτητο να υπογραμμιστεί, ότι αντίθετα με ότι συχνά υποστηρίζεται, ο αποφασιστικός παράγοντας δεν είναι τόσο η δεξιά ή αριστερή πολιτική του ΠΑΣΟΚ, αλλά η ύπαρξη ενός αποτελεσματικού μηχανισμού ελέγχου που εγγυάται τον εγκλωβισμό της κυβερνητικής πολιτικής σ' ορισμένα καθορισμένα πλαίσια.

Αυτό φάνηκε ξεκάθαρα στην εκλογή του νέου προέδρου της δημοκρατίας, όπου οι ίδιες οι απαράδεκτες μεθοδεύσεις του ΠΑΣΟΚ, έρχονταν να επιβεβαιώσουν την άθλια κατάσταση του να βρίσκεται σε σχέση απολογίας, άμυνας και τεχνασμάτων το 60% του βουλευτικού σώματος επειδή θέλησε, τελικά, να ασκήσει το αναφαίρετο δικαίωμά του, να εκλέξει δηλαδή πρόεδρο της δικής του εμπιστοσύνης. Γιατί καμιά διαδικαστική κολογία δεν μπορεί να συγκαλύψει την πραγματικότητα ότι οι αντιδεξιοί ψηφοφόροι είναι η πλειοψηφία των ελλήνων εκλογέων.

Ένα δεύτερο στοιχείο αποφασιστικής σημασίας, είναι ότι για πρώτη φορά η δεξιά δεν ελέγχει απολύτως το κράτος και ιδιαίτερα τους δυναμικούς μηχανισμούς του. Είναι αλήθεια ότι η μονοκρατορία της σαυτούς τους μηχανισμούς έχει υποστεί ρωγμές, αν και απέχει πολύ από το να έχει εξισορροπηθεί από την παρουσία της νέας κατάστασης.

Η εκλογική αναμέτρηση του Ιουνίου, λοιπόν, δεν έχει σαν αντικείμενο απλά και μόνο το ποιος θα κυβερνήσει την επόμενη τετραετία. Θα κρίνει κυρίως αν θα εξουδετερωθεί η ηγεμονία της δεξιάς στους κρατικούς μηχανισμούς, ο έλεγχος των οποίων συνιστά αποφασιστικό παράγοντα εξουσίας για μια κυβέρνηση.

Για όλους αυτούς τους λόγους, η εκλογική αναμέτρηση είναι εξαιρετικά κρίσιμη.

Στην περίπτωση που κερδίσει η Ν.Δ. θα υποχρεωθεί να κυβερνήσει με πολύ σκληρότερο τρόπο απ' ότι την περίοδο 1974-81. Κι αυτό, τόσο για να αντιμετωπίσει τις

εκτεταμένες αντιδράσεις που θα προκαλέσει η νεοφιλελεύθερη οικονομική πολιτική της, πολιτική που περιέχει ένα σαφές πρόγραμμα διάλυσης του εργατικού κινήματος και ξεπουλήματος των εθνικών ζητημάτων (Κυπριακό, Αιγαίο) και της όποιας οικονομικής ανεξαρτησίας της χώρας στις πολυεθνικές, όσο και για να θωρακίσει την παραμονή της στην εξουσία απέναντι σε αντιπάλους που διαθέτουν την πλειοψηφία του εκλογικού σώματος.

Με βάση την πείρα της τετραετίας που πέρασε γνωρίζουμε ότι και σε περίπτωση νίκης του ΠΑΣΟΚ τα περισσότερα προβλήματα θα εξακολουθούν να υπάρχουν. Η νίκη όμως αυτή είναι αναγκαία. Γιατί μια όριστική ήττα της δεξιάς δεν αφήνει πια περιθώρια σε δικαιολογίες αφού ανοίγει το δρόμο για την επαναδιαπραγμάτευση ενός νέου σημείου ισορροπίας στις σχέσεις του πολιτικού αυτού φορέα, τόσο με την δεξιά, όσο και με τον δυτικό παράγοντα.

Από την άλλη πλευρά η ίδια η νίκη του ΠΑΣΟΚ θα βάλει σε οριστική κρίση τις παραδοσιακές και νεοπαραδοσιακές αριστερές εκδοχές επικυρώνοντας την έλλειψη δομικής αντιπολίτευσης και αποδεικνύοντας την έλλειψη ποιοτικής διαφοροποίησης από το προδικτατορικό όραμα της ΕΔΑ για αστικοδημοκρατικό εκσυγχρονισμό, που πραγματοποιεί στις μέρες μας ο νεόδμητος σοσιαλιστικός φορέας.

Θα δείξει δηλαδή το κατά πόσο η αντιπολιτευτική ρητορική της ιστορικής κομμουνιστικής αριστεράς δεν είναι λόγος κενός περιεχομένου, αλλά ουσιαστική πολιτική και κοινωνική σύλληψη που προσπαθεί δομικά να αμφισβητήσει το υπάρχον.

Για την ώρα μένει να δούμε αν το ΠΑΣΟΚ θα εκδηλώσει την αναγκαία πολιτική βούληση και χειραφετούμενο από την αλαζονεία και το χειροτεχνισμό του θα προχωρήσει στο δρόμο που το ίδιο άνοιξε στις 9 Μαρτίου, με την απομάκρυνση του Κ. Καραμανλή.

Το παρόν τεύχος κυριαρχείται από το αφιέρωμα για την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων και της Εγγύς Ανατολής που αποτελείται από κείμενα για τις ελληνοαλβανικές σχέσεις, το «Μακεδονικό» ζήτημα, το ζήτημα του Κοσσυφοπεδίου, τη μουσουλμανική και ελληνορθόδοξη μειονότητα σε Ελλάδα και Τουρκία, για το Κουρδικό και Αρμενικό ζήτημα και τέλος για το τουρκικό άνοιγμα στον Ισλαμικό Κόσμο. Το αφιέρωμα συμπληρώνεται από ένα κείμενο για τα σημάδια γλωσσικής αλλοτρίωσης του Κυπριακού Ελληνισμού.

Τα κείμενα που περιλαμβάνονται στο τετράδιο αυτό, παρότι διαφέρουν σε έκταση και ύφος θέλουμε να πιστεύουμε ότι συμβάλλουν στην καλύτερη ενημέρωση για προβλήματα που ενώ δεν είναι τόσο γνωστά, επηρεάζουν περισσότερο ή λιγότερο τις γεωπολιτικές ισορροπίες στην ευρύτερη περιοχή μας.

Το αφιέρωμα επιμελήθηκε ο Σταύρος Λυγερός.